2025/1134

4.6.2025

NEUVOSTON PÄÄTÖS (Euratom) 2025/1134,

annettu 22 päivänä toukokuuta 2025,

yhteisen tutkimuskeskuksen Euroopan atomienergiayhteisölle toteutettavaksi tarkoitetun Pettenissä sijaitsevan suurvuoreaktorin lisätutkimusohjelman (2024–2027) hyväksymisestä

EUROOPAN UNIONIN NEUVOSTO, joka

ottaa huomioon Euroopan atomienergiayhteisön perustamissopimuksen ja erityisesti sen 7 artiklan,

ottaa huomioon Euroopan komission ehdotuksen,

on kuullut tieteellis-teknistä komiteaa,

sekä katsoo seuraavaa:

(1) Pettenissä sijaitseva suurvuoreaktori, jäljempänä 'suurvuoreaktori', on ollut tärkeä voimavara yhteisön tutkimuksessa materiaalitieteiden ja -testauksen, isotooppilääketieteen ja ydinenergia-alan reaktoriturvallisuustutkimuksen alalla.

(2) Suurvuoreaktorin käyttöä on tuettu useilla lisätutkimusohjelmilla. Viimeisin lisätutkimusohjelma, joka vahvistettiin neuvoston päätöksellä (Euratom) 2020/960 ([1]) neljäksi vuodeksi, päättyi 31 päivänä joulukuuta 2023.

(3) Suurvuoreaktorin tukemista olisi jatkettava lisätutkimusohjelmalla vuoden 2027 loppuun, koska se muodostaa edelleen korvaamattoman infrastruktuurin yhteisön tutkimukselle eri aloilla, joita ovat ydinreaktoreiden turvallisuuden parantaminen, terveys (mukaan lukien isotooppien kehittäminen lääketieteelliseen tutkimukseen), ydinfuusio, perustutkimus ja koulutus sekä jätehuolto (mukaan lukien mahdollisuus tutkia ydinpolttoaineiden turvallisuuskäyttäytymistä Euroopan kannalta tärkeitä reaktorijärjestelmiä varten).

(4) *Nuclear Research and consultancy Group V.O.F.*, jäljempänä 'NRG', ja *Commissariat à l'énergie atomique et aux énergies alternatives*, jäljempänä 'CEA', täytäntöönpanevina toimijoina Alankomaiden ja vastaavasti Ranskan puolesta, joilla on erityinen intressi suurvuoreaktorin säteilytyskapasiteettiin liittyen, ovat sopineet, että ne rahoittavat suurvuoreaktorin kauden 2024–2027 lisätutkimusohjelman kokonaan unionin yleiseen talousarvioon ulkoisina käyttötarkoitukseensa sidottuina tuloina tehtävillä rahoitusosuuksilla.

(5) Kyseisillä rahoitusosuuksilla olisi rahoitettava suurvuoreaktorin käyttö, jotta tuetaan tutkimusohjelmaa sekä suurvuoreaktorin säännöllistä käyttöä ja ylläpitoa. Jos reaktorin hoitaja NRG antaa Alankomaiden kansalliselle sääntelyviranomaiselle virallisen ilmoituksen lopullisesta sulkemisesta ennen reaktorin turvallisen suojaamisen julistusta, suorittamattomat maksut sekä komission maksuvaatimukset olisi keskeytettävä.

(6) Lisätutkimusohjelmien välisen jatkuvuuden ja suurvuoreaktorin kauden 2024–2027 lisätutkimusohjelman sujuvuuden varmistamiseksi tätä päätöstä olisi sovellettava taannehtivasti 1 päivästä tammikuuta 2024 alkaen.

(7) Yhteisen tutkimuskeskuksen johtokunta antoi ennalta lausuntonsa ([2]) komission päätöksen 96/282/Euratom ([3]) 4 artiklan 2 kohdan mukaisesti,

ON HYVÄKSYNYT TÄMÄN PÄÄTÖKSEN:

([1]) Neuvoston päätös (Euratom) 2020/960, annettu 29 päivänä kesäkuuta 2020, Yhteisen tutkimuskeskuksen Euroopan atomienergiayhteisölle toteutettavaksi tarkoitetun Pettenissä sijaitsevan suurvuoreaktorin lisätutkimusohjelman (2020–2023) hyväksymisestä (EUVL L 211, 3.7.2020, s. 14, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/2020/960/oj).

([2]) Lausunto annettu 7. marraskuuta 2024.

([3]) Komission päätös 96/282/Euratom, tehty 10 päivänä huhtikuuta 1996, yhteisen tutkimuskeskuksen uudelleenjärjestelystä (EYVL L 107, 30.4.1996, s. 12, ELI: http://data.europa.eu/eli/dec/1996/282/oj).

1 artikla

Hyväksytään 1 päivästä tammikuuta 2024 lähtien neljä vuotta kestävä Pettenin suurvuoreaktorin käyttöä koskeva lisätutkimusohjelma, jäljempänä ’ohjelma’, jonka tavoitteet vahvistetaan liitteessä I.

2 artikla

Ohjelman toteuttamiskustannukset, jotka on arvioitu 26 815 000 euroksi, rahoitetaan kokonaisuudessaan Alankomaiden ja Ranskan rahoitusosuuksilla *Nuclear Research and consultancy Group V.O.F:n*, jäljempänä ’NRG’, ja *Commissariat à l’énergie atomique et aux énergies alternativesin*, jäljempänä ’CEA’, kautta. Tämän määrän jakautuminen esitetään liitteessä II. Kyseiset rahoitusosuudet katsotaan Euroopan parlamentin ja neuvoston asetuksen (EU, Euratom) 2024/2509 ([4]) 21 artiklan 2 kohdan a alakohdan mukaisesti ulkoiseksi käyttötarkoitukseensa sidotuksi tuloksi.

3 artikla

1. Ohjelman hallinnoinnista vastaa komissio. Tätä tarkoitusta varten sitä avustaa yhteinen tutkimuskeskus.

2. Komissio antaa yhteisen tutkimuskeskuksen johtokunnalle tietoa ohjelman toteuttamisesta.

4 artikla

Jos NRG antaa Alankomaiden kansalliselle sääntelyviranomaiselle virallisen ilmoituksen suurvuoreaktorin lopullisesta sulkemisesta ennen reaktorin turvallisen suojaamisen julistusta, Alankomaiden ja Ranskan velvollisuus suorittaa lisää rahoitusosuuksia NRG:n ja vastaavasti CEA:n kautta keskeytetään, samoin kuin komission tämän päätöksen mukaiset maksuvaatimukset.

5 artikla

Komissio antaa Euroopan parlamentille ja neuvostolle loppukertomuksen tämän päätöksen täytäntöönpanosta ohjelman päätyttyä.

6 artikla

Tämä päätös tulee voimaan sitä päivää seuraavana päivänä, jona se julkaistaan *Euroopan unionin virallisessa lehdessä*.

Sitä sovelletaan 1 päivästä tammikuuta 2024.

7 artikla

Tämä päätös on osoitettu jäsenvaltioille.

Tehty Brysselissä 22 päivänä toukokuuta 2025.

Neuvoston puolesta

Puheenjohtaja

M. BARANOWSKI

([4]) Euroopan parlamentin ja neuvoston asetus (EU, Euratom) 2024/2509, annettu 23 päivänä syyskuuta 2024, unionin yleiseen talousarvioon sovellettavista varainhoitosäännöistä (EUVL L, 2024/2509, 26.9.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj).

LIITE I

TIETEELLISET JA TEKNISET TAVOITTEET

Ohjelmalla on seuraavat päätavoitteet:

1) taata suurvuoreaktorin turvallinen ja luotettava käyttö neutronien saannin turvaamiseksi kokeita varten;

2) mahdollistaa se, että tutkimuslaitokset voivat käyttää suurvuoreaktoria tehokkaasti eri aloilla, joita ovat ydinreaktoreiden turvallisuuden parantaminen, terveys (mukaan lukien lääketieteellisten isotooppien kehittäminen), ydinfuusio, perustutkimus ja koulutus sekä jätehuolto (mukaan lukien mahdollisuus tutkia ydinpolttoaineiden turvallisuuskysymyksiä Euroopan kannalta tärkeitä reaktorijärjestelmiä varten).

LIITE II

RAHOITUSOSUUKSIEN JAKAUTUMINEN

Ohjelman rahoitusosuudet suorittavat Alankomaat ja Ranska.

Kyseiset rahoitusosuudet jakautuvat seuraavasti:

Alankomaat: 26 215 000 euroa;

Ranska: 600 000 euroa;

Yhteensä: 26 815 000 euroa.

Kyseiset rahoitusosuudet suoritetaan unionin yleiseen talousarvioon ja sidotaan ohjelmaan. Osa ohjelman rahoitusosuuksista voi kattaa myös vuonna 2024 aiheutuneet suurvuoreaktorin toimintakustannukset rahoittajajäsenvaltioiden ja komission kesken sovittavan työohjelman mukaisesti.

Kyseiset rahoitusosuudet ovat kiinteät, eikä niitä voi tarkistaa toiminta-, ylläpito- ja käytöstäpoistokustannusten vaihtelujen perusteella.